

Қазақстан Республикасының ұлттық валютасының айналыстағы ақша белгілерінің дизайны (нысаны) өзгерген кезде оларды ауыстыру қағидаларын бекіту туралы

Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2015 жылғы 19 желтоқсандағы № 228 қаулысы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2016 жылы 28 қаңтарда № 12946 болып тіркелді.

"Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің ережесін және құрылымын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Президентінің 2003 жылғы 31 желтоқсандағы № 1271 Жарлығымен бекітілген Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі туралы ереженің 19-бабы екінші бөлігі екінші абзацының 7) тармақшасына сәйкес Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Басқармасы **ҚАУЛЫ ЕТЕДІ:**

Ескерту. Кіріспе жаңа редакцияда – ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 10.11.2025 № 71 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

1. Қоса беріліп отырған Қазақстан Республикасының ұлттық валютасының айналыстағы ақша белгілерінің дизайны (нысаны) өзгерген кезде оларды ауыстыру қағидалары бекітілсін.

2. Осы қаулының қосымшасына сәйкес Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілерінің күші жойылды деп танылсын.

3. Қолма-қол ақша айналысы департаменті (Балахметов А.А.) заңнамада белгіленген тәртіппен:

1) Құқықтық қамтамасыз ету департаментімен (Досмұхамбетов Н.М.) бірлесіп осы қаулыны Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркеуді;

2) осы қаулыны Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркелгеннен кейін күнтізбелік он күн ішінде "Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің республикалық құқықтық ақпарат орталығы" шаруашылық жүргізу құқығындағы республикалық мемлекеттік кәсіпорнының "Әділет" ақпараттық-құқықтық жүйесінде ресми жариялауға жіберуді;

3) осы қаулы ресми жарияланғаннан кейін оны Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің ресми интернет-ресурсына орналастыруды қамтамасыз етсін.

4. Халықаралық қатынастар және жұртшылықпен байланыс департаменті (Қазыбаев А.Қ.) осы қаулыны Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркелгеннен кейін күнтізбелік он күн ішінде мерзімді баспасөз басылымдарында ресми жариялауға жіберуді қамтамасыз етсін.

5. Осы қаулының орындалуын бақылау Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Төрағасының орынбасары Д.Т. Ғалиеваға жүктелсін.

6. Осы қаулы алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.

Ұлттық Банк
Төрағасы

Д. Ақышев

Қазақстан Республикасының
Ұлттық Банкі Басқармасының
2015 жылғы 19 желтоқсандағы
№ 228 қаулысымен
бекітілген

**Қазақстан Республикасының ұлттық валютасының айналыстағы ақша
белгілерінің дизайны (нысаны) өзгерген кезде оларды ауыстыру
қағидалары**

1-тарау. Жалпы ережелер

Ескерту. 1-тараудың тақырыбы жаңа редакцияда - ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 17.08.2020 № 97 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

1. Осы Қазақстан Республикасының ұлттық валютасының айналыстағы ақша белгілерінің дизайны (нысаны) өзгерген кезде оларды ауыстыру қағидалары (бұдан әрі – Қағидалар) "Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің ережесін және құрылымын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Президентінің 2003 жылғы 31 желтоқсандағы № 1271 Жарлығымен бекітілген Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі туралы ереженің 19-тармағы екінші бөлігі екінші абзацының 7) тармақшасына сәйкес әзірленді және онда Қазақстан Республикасы ұлттық валютасының айналыстағы ақша белгілерін (бұдан әрі – ақша белгілері) олардың дизайны (нысаны) өзгерген кезде ауыстыру тәртібін айқындалады.

Ескерту. 1-тармақ жаңа редакцияда – ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 10.11.2025 № 71 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2. Қағидалар жаңа үлгідегі ақша белгілерін айналысқа шығару талаптарын, ескі және жаңа үлгідегі ақша белгілерінің айналыста қатар жүру кезеңін, ескі үлгідегі ақша белгілерінің айналыста жүруін аяқтауды қамтиды.

3. Қағидаларда мынадай ұғымдар пайдаланылады:

1) ақша белгісінің дизайнын (нысанын) өзгерту – графикалық бейнелерін, мәтінін өзгерту және енгізу, қолдан жасаудан қорғаудың, мөлшерін, нысанын, түсін, бастапқы материалдарын және ақша белгісінің басқа да белгілерін өзгертудің қосымша элементтерін енгізу;

2) алып тасталды – ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 10.11.2025 № 71 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

3) ескі үлгідегі ақша белгілері – дизайнының (нысанының) өзгеруіне байланысты айналыстан алуға жататын айналыстағы ақша белгілері;

4) жаңа үлгідегі ақша белгілері – айналысқа шығарылатын, бұрынғы дизайнға (нысанға) қарағанда жаңа ерекшеленетін белгісі бар ақша белгілері;

5) Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің филиалдары – Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің аумақтық филиалдары және Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Кассалық операциялар және құндылықтарды сақтау орталығы (филиалы);

6) Ұлттық почта операторы – Үкіметтің шешімі бойынша құрылған акционерлік қоғам, оның жалғыз акционері ұлттық басқарушы холдинг болып табылады, оған почта байланысының әмбебап қызметтерін, арнайы байланыс қызметтерін және қаржылық қызметтерді көрсету және қаржылық қызметті жүзеге асыру жөніндегі міндеттемелер жүктелген.

Ескерту. 3-тармаққа өзгеріс енгізілді – ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 10.11.2025 № 71 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2-тарау. Жаңа үлгідегі ақша белгілерін айналысқа шығару

Ескерту. 2-тараудың тақырыбы жаңа редакцияда - ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 17.08.2020 № 97 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

4. Ескі үлгідегі ақша белгілерінің дизайнына (нысанына) өзгерістердің енгізілуіне байланысты жаңа үлгідегі ақша белгілерін айналысқа шығару туралы шешімді Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Басқармасы қабылдайды.

5. Айналыстағы ескі үлгідегі ақша белгілерін жаңа үлгідегі ақша белгілеріне ауыстырған кезде Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі (бұдан әрі – Ұлттық Банк) :

1) мерзімді баспасөз басылымдарында Ұлттық Банк Басқармасының айналыстағы ескі үлгідегі ақша белгілерін жаңа үлгідегі ақша белгілеріне ауыстыру туралы қаулысын жариялайды;

2) мерзімді баспасөз басылымдарында, теле-, радиоарналарда Ұлттық Банктің айналыстағы ескі үлгідегі ақша белгілерін жаңа үлгідегі ақша белгілеріне ауыстыру туралы ресми хабарын орналастырады.

Ұлттық Банктің айналыстағы ескі үлгідегі ақша белгілерін жаңа үлгідегі ақша белгілеріне ауыстыру туралы ресми хабарында:

1) жаңа үлгідегі ақша белгісін айналысқа шығару күні, оның номиналы және дизайнының (нысанының) қысқаша сипаттамасы;

2) жаңа үлгідегі ақша белгісін айналысқа шығарған күннен бастап жаңа және ескі үлгідегі ақша белгілерінің айналыста қатар жүру кезеңі, сондай-ақ ескі үлгідегі ақша белгілерін жаңа үлгідегі ақша белгілеріне ауыстыру тәртібі;

3) ескі үлгідегі ақша белгілері Қазақстан Республикасының аумағында заңды төлем құралы болудан қалған күннен бастап жаңа және ескі үлгідегі ақша белгілерінің айналыста қатар жүру кезеңі аяқталған күні қамтылады.

Ескерту. 5-тармаққа өзгеріс енгізілді – ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 10.11.2025 № 71 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

6. Ұлттық Банк Басқармасының айналыстағы ескі үлгідегі ақша белгілерін жаңа үлгідегі ақша белгілеріне ауыстыру туралы қаулысы қолданысқа енгізілген күннен бастап Ұлттық Банк Ұлттық Банктің өкілдіктеріне және филиалдарына, екінші деңгейдегі банктерге, Қазақстан Республикасының бейрезидент-банктерінің филиалдарына (бұдан әрі – банктер), Ұлттық пошта операторына, шет елдердің орталық (ұлттық) банктеріне және Халықаралық қылмыстық полиция ұйымына (Интерпол) айналыстағы ақша белгілерін ауыстыру мерзімдері туралы ақпаратты жібереді.

Ескерту. 6-тармақ жаңа редакцияда – ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 10.11.2025 № 71 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

3-тарау. Ескі және жаңа үлгідегі ақша белгілерінің айналыста қатар жүру кезеңі

Ескерту. 3-тараудың тақырыбы жаңа редакцияда - ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 17.08.2020 № 97 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

7. Ескі және жаңа үлгідегі ақша белгілерінің айналыста қатар жүру кезеңі жаңа үлгідегі ақша белгісі айналысқа шығарылған күннен бастап 12 (он екі) айды құрайды.

Ескерту. 7-тармақ жаңа редакцияда – ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 10.11.2025 № 71 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

8. Айналыста қатар жүру кезеңінде ескі және жаңа үлгідегі ақша белгілері Қазақстан Республикасының бүкіл аумағында барлық төлемдер мен аударымдар түрлері бойынша, сондай-ақ банк шоттарына есептеу үшін олардың белгіленген құны бойынша қабылдануға міндетті заңды төлем құралы болып табылады, Ұлттық Банктің барлық филиалдарында, Ұлттық почта операторында және банктерде шектеусіз ұсақталады және айырбасталады.

4-тарау. Ескі үлгідегі ақша белгілерінің айналысын аяқтау

Ескерту. 4-тараудың тақырыбы жаңа редакцияда - ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 17.08.2020 № 97 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

9. Жаңа және ескі үлгідегі ақша белгілерінің айналыста қатар жүру кезеңі аяқталған соң ескі үлгідегі ақша белгілері Қазақстан Республикасының бүкіл аумағында айналыстан алынады. Ескі үлгідегі ақша белгілері Қағидалардың 10, 11, 12-тармақтарында белгіленген тәртіппен ауыстыруға жатады.

Ескерту. 9-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 24.05.2021 № 51 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

10. Банктер, Ұлттық почта операторы жаңа және ескі үлгідегі ақша белгілерінің айналыста қатар жүру кезеңі аяқталған күннен бастап 3 (үш) жыл ішінде:

1) заңды және жеке тұлғалардан ескі үлгідегі ақша белгілерін қабылдайды және жаңа үлгідегі ақша белгілеріне ауыстырады;

2) қолда бар ескі үлгідегі ақша белгілерін Ұлттық Банктің филиалдарына өткізеді.

Ескерту. 10-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 24.05.2021 № 51 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

11. Қағидалардың 10-тармағында белгіленген мерзім өткеннен кейін банктер және ұлттық почта операторы:

1) ескі үлгідегі ақша белгілерін жаңа үлгідегі ақша белгілеріне ауыстырмайды;

2) 5 (бес) операциялық күн ішінде операциялық кассадағы ескі үлгідегі ақша белгілерінің қалдықтарын Ұлттық Банктің филиалдарына өткізеді.

12. Ұлттық Банктің филиалдары Қағидалардың 10-тармағында белгіленген мерзім өткеннен кейін 2006 жылғы үлгідегі банкноттарды қосқанда, жеке және заңды тұлғалардан ескі үлгідегі ақша белгілерін қабылдайды және "Қазақстан Республикасы ұлттық валютасының банкноттары мен монеталарының төлемділігін айқындау қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2017 жылғы 29 қарашадағы № 230 қаулысымен (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 16120 болып тіркелген) бекітілген Қазақстан Республикасы ұлттық валютасының банкноттары мен монеталарының төлемділігін айқындау қағидаларына сәйкес олардың түпнұсқалығы расталғаннан кейін оларды жаңа үлгідегі ақша белгілеріне ауыстырады.

Ескерту. 12-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 24.05.2021 № 51 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

13. Қағидалардың 7 және 10-тармақтарында көзделген мерзімдерді ұзарту туралы, сондай-ақ ескі және жаңа үлгідегі ақша белгілерінің айналыста қатар жүруінің жаңа кезеңін, заңды және жеке тұлғалардан ескі үлгідегі ақша белгілерін қабылдау және

жаңа үлгідегі ақша белгілеріне ауыстыру мерзімін белгілеу туралы шешімді Ұлттық Банк Басқармасы қабылдайды.

Ескерту. 13-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 24.05.2021 № 51 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

Қазақстан Республикасының
Ұлттық Банкі Басқармасының
2015 жылғы 19 желтоқсандағы
№ 228 қаулысына
қосымша

Қазақстан Республикасының күші жойылған нормативтік құқықтық актілерінің тізбесі

1. Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басқармасының "Айналыстағы ұлттық валютаның ақша белгілерінің дизайны (нысаны) өзгерген кезде оларды ауыстыру ережесін бекіту туралы" 2000 жылғы 20 шілдедегі № 301 қаулысы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 1232 тіркелген, 2000 жылғы 29 тамызда "Егемен Қазақстан" газетінде № 211 (22481) жарияланған).

2. Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басқармасының "Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басқармасының 2000 жылғы 20 шілдедегі № 301 қаулысымен бекітілген Айналыстағы ұлттық валютаның ақша белгілерінің дизайны (нысаны) өзгерген кезде оларды ауыстыру ережесіне өзгерісті бекіту туралы" 2001 жылғы 29 қыркүйектегі № 376 қаулысы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 1671 тіркелген, 2001 жылғы 5-18 қарашада "Қазақстан Ұлттық Банкінің Хабаршысы" журналында № 23 (220) жарияланған).

3. Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басқармасының "Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде № 1232 тіркелген Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басқармасының "Айналыстағы ұлттық валютаның ақша белгілерінің дизайны (нысаны) өзгерген кезде оларды ауыстыру ережесін бекіту туралы" 2000 жылғы 20 шілдедегі № 301 қаулысына өзгеріс енгізу туралы" 2003 жылғы 25 шілдедегі № 234 қаулысы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 2457 тіркелген, 2003 жылғы 5 қыркүйекте "Егемен Қазақстан" газетінде № 229-230(23529) жарияланған).

4. Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басқармасының "Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басқармасының "Айналыстағы ұлттық валютаның ақша белгілерінің дизайны (нысаны) өзгерген кезде оларды ауыстыру ережесін бекіту туралы" 2000 жылғы 20 шілдедегі № 301 қаулысына өзгерістер енгізу туралы" 2004 жылғы 29 желтоқсандағы № 202 қаулысы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 3392 тіркелген, 2005 жылғы 2 ақпанда "Егемен Қазақстан" газетінде № 21 (23979) жарияланған).

5. Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басқармасының "Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басқармасының "Айналыстағы ұлттық валютаның ақша белгілерінің дизайны (нысаны) өзгерген кезде оларды ауыстыру ережесін бекіту туралы" 2000 жылғы 20 шілдедегі № 301 қаулысына толықтырулар мен өзгерістер енгізу туралы" 2006 жылғы 25 шілдедегі № 69 қаулысы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 4343 тіркелген, 2006 жылғы 1 қыркүйекте "Заң газеті" газетінде № 158 (964) жарияланған).

6. Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басқармасының "Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басқармасының "Айналыстағы ұлттық валютаның ақша белгілерінің дизайны (нысаны) өзгерген кезде оларды ауыстыру ережесін бекіту туралы" 2000 жылғы 20 шілдедегі № 301 қаулысына өзгерістер енгізу туралы" 2006 жылғы 27 қазандағы № 113 қаулысы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 4448 тіркелген, 2006 жылғы 1-30 қарашада "Қазақстан Ұлттық Банкінің Хабаршысы" журналында № 21 22 жарияланған).

7. Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басқармасының "Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басқармасының "Айналыстағы ұлттық валютаның ақша белгілерінің дизайны (нысаны) өзгерген кезде оларды ауыстыру ережесін бекіту туралы" 2000 жылғы 20 шілдедегі № 301 қаулысына өзгерістер енгізу туралы" 2011 жылғы 26 желтоқсандағы № 212 қаулысы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 7388 тіркелген, 2012 жылғы 26 қаңтарда "Егемен Қазақстан" газетінде № 37-38 (27110) жарияланған).